

Program Wychowawczo- Profilaktyczny

2024/2025

Zespół Szkolno- Przedszkolny w Ciasnej

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem - o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; (...) umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugih.”

św. Jan Paweł II

SPIS TREŚCI:

Podstawy prawne Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły.....	
Wstęp.....	
Główne cele szczegółowe pracy wychowawczo – profilaktycznej.....	
Metody i formy pracy wychowawczo – profilaktycznej.....	
Analiza dotychczasowych działań szkoły.....	
Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących.....	
Twórcy i realizatorzy programu wychowawczo- profilaktycznego.....	
Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania.....	
Sylwetka absolwenta.....	
Stale uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym.....	
Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów.....	
Działania o treści wychowawczo-profilaktycznej skierowane do dzieci z przedszkola i klas I-III.....	
Działania o treści wychowawczo- profilaktycznej skierowanej do uczniów klas IV-VII	
Działania skierowane do rodziców.....	
Działania skierowane do nauczycieli.....	
Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego.....	
Postanowienia końcowe.....	

Podstawy prawne Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493) z późniejszymi zmianami.
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2022 poz. 1594).
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2018 poz. 1601).
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2022 poz. 1610)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. –Karta Nauczyciela (tekst jedn. :Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. –Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
 - **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”**
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r. poz. 957)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia

ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356)

- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).
 - Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
 - [Rozporządzenie MEN z dnia 23 sierpnia 2017r., w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw](#)
 - Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla przedszkoli i szkół podstawowych
 - Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2020/2021
 - Statut Zespołu Szkolno- Przedszkolnego, Szkoły Podstawowej w Ciasnej
- im. Powstańców Śląskich**
- [Procedury Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem](#)

I. Wstęp

Szkoła Podstawowa w Ciasnej jest częścią Zespołu Szkolno – Przedszkolnego, jest jedną z trzech szkół podstawowych w gminie. Posiada filie w Molnej.

Podstawowym celem działalności szkoły jest budowanie pomostu między edukacją a wychowaniem. Istotne jest podjęcie próby zintegrowania oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i zakresu promocji zdrowia w spójną całość.

Wychowanie jest uczeniem się szczególnego rodzaju – uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, a także odkrywaniem własnych możliwości, talentów, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły.

Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc i budowaniem człowieczeństwa.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka wspomaga proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Priorytetem poniższego programu wychowawczo- profilaktycznego jest harmonijne oddziaływanie w zakresie przekazywania wiedzy, jak i kształcenia umiejętności i postaw. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego naszej szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły podstawowej i ~~wygaszonego Gimnazjum oraz zasoby szkół,~~
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku; diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania
- [kierunki polityki oświatowej państwa](#)
- [potrzeby wynikające z opinii i orzeczeń](#)

Program skierowany jest do uczniów szkoły podstawowej w Ciasnej z filą w Molnej, dyrekcji szkoły, nauczycieli, wychowawców klas, wychowawców świetlicy oraz szkolnych specjalistów, pracowników administracyjnych oraz rodziców i opiekunów prawnych. Realizacja Programu Wychowawczego Szkoły opiera się na konsekwentnej postawie całego zespołu pedagogicznego, właściwej współpracy z rodzicami, pracownikami szkoły, instytucjami oświatowymi, kulturalnymi. Realizacja działań ujętych w programie ma przynieść korzyść całej społeczności szkolnej.

Działalność wychowawczo- profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **duchowej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Nasza placówka prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

Zadania

- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole,
- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, relacji uczniów i nauczycieli, a także wzmacnianie więzi z rodzicami;

Główne cele szczegółowe pracy wychowawczo - profilaktycznej

1. Kształtowanie wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia w wymiarze fizycznym, psychicznym, społecznym, i duchowym z uwzględnieniem jego predyspozycji fizycznych, psychicznych, emocjonalnych, intelektualnych i środowiska rodzinnego i kulturowego.
2. Uczenie szacunku do tradycji, dóbr kultury, symboli państwowych, miejsc pamięci narodowych oraz kształtowanie postaw patriotycznych. Poszanowanie świąt narodowych i aktywne w nich uczestnictwo.
3. Rozbudzanie wewnętrznej potrzeby uczenia się odkrywania świata, relacji między różnymi zjawiskami oraz dziedzin działalności człowieka oraz kształtowanie pozytywnego nastawienia do wiedzy jako wartości.
4. Kształtowanie zainteresowań i wrażliwości poznawczej na przejawy prawdy, dobra i piękna w świecie. Wdrażanie do rozpoznania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości uniwersalnych
5. Wdrażanie do poszanowania dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i Świata.
6. Wspieranie rozwoju psychicznego uczniów i wyposażenia ich w umiejętności interpersonalne. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
7. Kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Promowanie postawy szacunku dla każdego człowieka, jego godności oraz tolerancji dla inności, niepełnosprawności i niesprawiedliwości społecznej.
8. Umiejętność współżycia i współdziałania w zespole klasowym, jego integracja oraz szacunek i życzliwość wobec nauczycieli i kolegów. Integrowanie społeczności szkolnej.
9. Wdrażanie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowanie się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie. Uczenie się samodzielności i odpowiedzialności za siebie i innych.
10. Troska o wysoki stopień kultury osobistej we wszystkich jej aspektach. Wdrażanie i rozwijanie zasad dobrego zachowania w szkole i poza szkołą uwzględniając zasady *savoir-vivre'u*, a w szczególności: kulturę zachowania, kulturę języka, estetykę wyglądu.
11. Propagowanie edukacji prozdrowotnej jako formy zapobiegania zachowaniom ryzykownym. Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich poprzez bieżące obserwacje zagrożeń i podejmowanie działań zapobiegawczych. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej w tym cyberprzemocy. Zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Motywowanie do zdrowego stylu życia.

12. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb ucznia. Pomoc rodzinie w wychowaniu, w tym przeciwdziałanie euro sieroctwu.
13. Przygotowanie uczniów do życia zawodowego, samorealizacji i aktywnego udziału w życiu publicznym.

Metody i formy pracy wychowawczo - profilaktycznej

- godziny z wychowawcą
- realizacja celów wychowawczo profilaktycznych na lekcjach z poszczególnych przedmiotów
- uroczystości ogólnoszkolne i klasowe
- prelekcje/ warsztaty, zajęcia edukacyjne, spotkania z ciekawymi ludźmi,
- kontakty z rodzicami
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły
- pomoc w działaniu Samorządu Uczniowskiego oraz innych organizacji/ kół działających na terenie szkoły
- wykorzystanie wytworów pracy uczniów: konkursy, gazetki, wystawki.
- wycieczki, wyjazdy edukacyjne w kraju i za granicą, wycieczki przedmiotowo- dydaktyczne
- projekty edukacyjne
- rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez: koła zainteresowań, zajęcia sportowe
 - prowadzenie zajęć, akcji i happeningów online za pośrednictwem strony internetowej szkoły, dziennika elektronicznego i platformy Teams
- podtrzymywanie i rozwijanie tradycji szkoły: uroczyste akademie związane z obchodami rocznic i świąt państwowych,
- konkursy wewnątrzszkolne i zewnątrz-szkolne, turnieje
- wolontariat i udział w akcjach charytatywnych

Analiza dotychczasowych działań szkoły

Analizując dotychczasowe sukcesy wychowawcze i profilaktyczne szkoły, można stwierdzić, że zwiększyła się frekwencja uczniów. Podjęto wiele działań zmniejszających konflikty rówieśnicze, przemoc fizyczną i psychiczną. **Aczkolwiek uczniowie w niewielkim stopniu dostrzegają symptomy przemocy psychicznej – przezywanie i wyzywanie. Uczniów i nauczycieli wdraża się do stosowania technik mediacyjnych. Uczniowie mieli możliwość potrenować na sobie stosowanie technik mediacyjnych.** Zwiększyła się świadomość uczniów, w zakresie poszukiwania pomocy w trudnych i kryzysowych sytuacjach. **Szkoła dodatkowo zatrudnia psychologa i pedagoga specjalnego. Uczniowie, Rodzice, Nauczyciele i wszyscy pracownicy szkoły zostali wdrożeni do panujących w szkole procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem.**

Uczniowie potrafią dbać o swoje bezpieczeństwo w sieci. Znają zasady aktywnego i zdrowego życia, chętnie uczestniczą w zajęciach sportowych i podnoszących świadomość zdrowego funkcjonowania, angażują się w działania szkolne i poza szkolne na rzecz społeczności lokalnej, osiągają sukcesy edukacyjne na różnych szczeblach, podejmują wyzwania, są ciekawi nowości, wytrwali w działaniu.

Uwrażliwiono uczniów na problemy innych ludzi, kształcono w nich postawę otwartości i tolerancji. Coraz większa liczba uczniów angażuje się w zajęcia pozalekcyjne na terenie szkoły i pozaszkolne. Chętniej przyłączają się do różnorodnych działań.

Mimo wysokiej świadomości dotyczącej dbania o bezpieczeństwo w sieci, coraz mniej, ale jednak pojawiają się incydenty cyberprzemocy, a z obserwacji wynika, że niektórzy uczniowie nadmiernie używają telefonów i zbyt długo są online. Dostrzegamy także, że uczniowie coraz bardziej są aktywni w Sieci – np. nagrywają swoje tik-toki. Widzimy także, że Internet stał się formą odprężenia się. Dlatego należy na bieżąco uczniom uświadamiać konsekwencje uzależnień behawioralnych.

~~W szkole pojawiły się incydenty związane z piciem alkoholu oraz paleniem papierosów.~~

Warto również zwiększyć ilość działań ukierunkowanych na kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych i dbania o swoje zdrowie. Nadal obserwuje się, że uczniowie mają źle zbilansowaną dietę i nie znają korzyści aktywnego życia. Obserwuje się to już na I etapie edukacyjnym. Uczniowie mają potrzebę prowadzenia rozmów o zdrowiu psychicznym i dojrzewaniu.

Z wywiadu przeprowadzonego z uczniami, wynika, że zależy im na tym, aby w klasie panowała przyjazna atmosfera i klasy były zgranym zespołem. Warto w pracy wychowawczej prowadzić działania, integrujące klasy, wzmacniające więzi i przynależność do klasy. Dlatego dużą uwagę zwraca się na tworzenie pozytywnych relacji społecznych, i tworzenie więzi rówieśniczych. Sytuacje konfliktowe, trudne, są rozwiązywane z pozytywnym skutkiem, analizowane i wyjaśniane z uwzględnieniem racji obu stron. Mocną stroną naszej szkoły jest reagowanie na potrzeby dzieci w obszarze szeroko rozumianej integracji, i tworzenia sytuacji bezpiecznych wychowawczo, w których uczniowie w atmosferze zaufania i życzliwości czują się częścią społeczności szkolnej.

Refleksja dotycząca skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych oraz działań wychowawczych wskazała, że uczniowie najbardziej skutecznie przyswajają wiedzę i nawyki poprzez działanie. Chętniej uczestniczą w formach aktywnych, wielozadaniowych. Najlepsze efekty wychowawcze i profilaktyczne dostrzega się po imprezach szkolnych i gminnych, grach terenowych i happeningach, wycieczkach edukacyjnych i wyjazdach. Efekty przynoszą także warsztaty i turnieje. Wskazują również, że lubią zajęcia z wykorzystaniem nowych technologii, zatem zaleca się wprowadzanie na zajęcia różnego typu, korzystanie ze sprzętów cyfrowych. ~~Pozytywnie zostały odebrane przez uczniów akcje online prowadzone przez stronę szkoły, chętnie wysyłali swoje prace, zdjęcia.~~ Ważnym dla Uczniów i Rodziców są także rozmowy indywidualne. Niechętnie uczniowie biorą udział w pogadankach i wykładach.

~~Analizując ankiety wypełniane przez uczniów, dostrzegamy, że uczniowie są przemęczeni, często niewyspani. Jako powód nie wskazują szkoły. Istotnym jest, aby wdrażać uczniów do utrzymywania zdrowego stylu życia.~~

~~Dla uczniów ważny jest komfort pracy na lekcjach, w odpowiedniej atmosferze i względnej ciszy. Nauczyciele starają się stale dbać o takiowy komfort podczas lekcji.~~

Okazało się, że uczniowie nie lubią chodzić do szkoły. Proszeni o wskazanie konkretnych przyczyn, głównie wypowiadali się na temat mało przyjaznej przestrzeni i pojedynczych – dla nich niewłaściwych- zachowaniach nauczycieli. Należy w podejmowanych działaniach kłaść nacisk na budowanie przyjaznej i bezpiecznej atmosfery. Dążyć do tego, aby uczniowie dostrzegali inne niż edukacyjne aspekty szkoły.

Szkoła podejmuje działania ukierunkowane na poprawę zdrowia psychicznego dzieci, jako odpowiedź na ich sugestie, że mają spadki nastroju. Udział w ogólnopolskich programach oraz szkolne działania mają wzmocnić formę psychiczną dzieci i młodzieży.

W szkole uwzględnia się potrzeby uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i daje się przestrzeń do rozwoju osobistego, a także możliwość udziału w wielu zajęciach dodatkowych i specjalistycznych. Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach emocjonalno – społecznych, wielu uczniów upomina się o takie zajęcia. Jest to dla nich czas, żeby побыć z kimś, kto ich wysłucha, pobędzie z nimi. Wymierne efekty można zauważyć po realizacji zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzone przez obie panie pedagog szkolne. Ponadto w szkole kształtujemy umiejętności społeczne związane z adaptacją uczniów pochodzenia cudzoziemskiego.

Nauczyciel jest bardzo ważnym człowiekiem w życiu ucznia. Dlatego tak ważne jest, aby na bieżąco uaktualniał swoją wiedzę i kompetencje. Nauczyciele podejmują wiele działań, które podnoszą ich kwalifikacje i kompetencje. Nauczyciele zostali przygotowani w zakresie budowania autorytetu, pracy z uczniami zza granicy. Natomiast wskazują na potrzebę rozwijania się w zakresie innowacyjnych działań wychowawczych i metod pracy. Oraz rozwijania swoich umiejętności mediacyjnych, w zakresie nowych technologii oraz pracy z uczniami SPE.

Szkola w celu podejmowania lepszych działań, stale współpracuje z różnymi instytucjami, są nimi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Gminny ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Policja, Straż Pożarna, służba zdrowia, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki publiczne, stowarzyszenia. Ponadto obserwuje się, że rodzice coraz chętniej i liczniej angażują się w działania szkoły, lokalne instytucje i przedsiębiorcy wspierają działania szkoły, instytucje lokalne proponują uczniom dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, pozytywnie oceniane są działania, które uczniowie podejmują poza murami szkoły.

Wszystkim uczniom udzielana jest indywidualna pomoc psychologiczno-pedagogiczna w zależności od potrzeb i problemów bieżących, w sytuacjach kryzysowych uczniowie konsultowani są w poradniach specjalistycznych. Uczniowie realizują treści związane ze swoją przyszłością zawodową. Uczestniczą z zaangażowaniem w prace na rzecz środowiska lokalnego, a także w wolontariacie szkolnym.

W dokonaniu powyższej analizy wykorzystano wnioski z obserwacji uczniów, dzienników, dokumentacji pedagoga szkolnego oraz ankiet przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców.

Analiza czynników chroniących i czynników ryzyka dla Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Ciasnej na rok szkolny 2023/2024

Diagnozę opracowano na podstawie:

- Analizy dokumentacji szkolnej, dzienników lekcyjnych i dzienników pedagogów szkolnych, opinii i orzeczeń uczniów, indywidualnych kart uczniów
- Obserwacje pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa szkolnego, analiza zgłaszanych problemów wychowawczych w szkole oraz analiza sytuacji indywidualnej i sytuacji szkolnej uczniów, obserwacji uczniów, spotkania rodziców ze szkolnymi specjalistami
- ankiet skierowanych do uczniów i rodziców za pomocą narzędzia do tworzenia ankiet - Forms
- Informacji, obserwacji od nauczycieli i wychowawców dot. zachowań uczniów (również tych niepokojących), trudności w nauce, nie radzenia sobie z emocjami itd. odnośnie nauki zdalnej i zachowań uczniów w przestrzeni wirtualnej.

- Informacji od rodziców uczniów uzyskiwanych podczas rozmów indywidualnych, spotkań, ankiet online, w tym dotyczących nauki zdalnej.
- analizy arkuszy kart rozpoznawania potrzeb.
- analiza Gminnego Programu Profilaktyki Przeciwdziałania Narkomanii i Alkoholizmowi

W wyniku przeprowadzonej diagnozy wyodrębnione zostały następujące obszary problemowe w funkcjonowaniu uczniów:

- Niewłaściwe korzystanie z technologii informacyjnych- cyberprzemoc, fonoholizm, uzależnienie od gier, niewłaściwe użytkowanie internetu, niewłaściwy dobór gier do wieku uczniów, niekontrolowany czas spędzony w sieci- pomimo podejmowanej problematyki cyberprzemocy, organizowanych akcji, zajęć warsztatowych oraz Dnia bezpiecznego Internetu, Gminnego Konkursu TWOBI, dalej uczniowie prezentują zachowania wskazujące na niewłaściwe użytkowanie internetu. Na postawę uczniów wpływa również niewłaściwa postawa rodziców, którzy akceptują nadmierne korzystanie z urządzeń, pozwalają na wielogodzinne granie, również w nocy, sami prezentują zachowania typowe dla uzależnienia behawioralnego. Uczniowie spędzają bardzo dużo czasu w Sieci, wybierają treści niedostosowane do swojego wieku.
- Zachowania agresywne- w niskim stopniu agresja fizyczna w małym stopniu, w większym stopniu psychiczna- obgadywanie, obrażanie, izolacja, wyśmiewanie, używanie wulgaryzmów, przezywanie- w szczególności dokuczanie, wyzywanie. Pomimo opieki dwóch pedagogów szkolnych i czujności z jaką każda sytuacja konfliktowa jest rozwiązywana przez wychowawców, pedagogów i dyrektora dalej występuje zjawisko przemocy rówieśniczej choć w niższym natężeniu niż w zeszłym roku,
- Niewłaściwy sposób rozwiązywania problemów rówieśniczych- uczniowie nie komunikują się ze sobą w sposób właściwy, nie mają dostatecznych kompetencji społecznych. Mimo prowadzenia zajęć z zakresu komunikacji i mediacji, nadal uczniowie nie podejmują prób bezspornego porozumiewania się. Trudno im mówić o tym co myślą i czują. Sami wskazują, że mają potrzebę rozmawiać o komunikowaniu się, budowaniu relacji i asertywności
- Brak kultury osobistej- lekceważenie dorosłych, rówieśników- aroganckie zachowania, wulgarne teksty. Dużym problemem jest nagminne używanie wulgaryzmów. Dostrzega się, że uczniowie mają problem z używaniem zwrotów grzecznościowych. Uczniowie chcą mówić o swoich potrzebach, sytuacjach z którymi się nie zgadzają, ale nie zawsze potrafią to zrobić we właściwy sposób
- Zdrowe odżywianie, zbilansowana dieta, choroby wynikające z zaburzeń odżywiania
 - radzenie sobie z emocjami, spadkami nastroju, radzenie sobie ze stresem
 - Sytuacja pandemii w Polsce i choroba COVID-19 wpłynęła negatywnie na odbiór chorób- uczniowie czują strach przed przez zakażeniem oraz stres związany z tematem odejścia bliskich osób z powodu choroby. Uczniowie i rodzice są zgodni jednak że szkoła jest dobrze zabezpieczona przed pandemią.
 - Uczniowie mają potrzebę spędzania wspólnie czasu w szkole, jest potrzeba by szkoła organizowała

wspólne wyjazdy, wycieczki, pikniki, wyjścia w obrębie swojej klasy np. wycieczki rowerowe, zajęcia integracyjne.

- Doświadczenia związane z nauką zdalną wymusiły na uczniach korzystanie z mediów społecznościowych w większym zakresie niż podczas nauki stacjonarnej a także, zachowania nietypowe w obszarze korzystania z Internetu i „bycia” w rzeczywistości wirtualnej. Dodatkowo niepokojący jest fakt, że czas spędzany przez uczniów przy komputerze i w Internecie spowodował dysproporcję z byciem w realu i w sieci. Podczas nauki zdalnej zaburzone zostały relacje rówieśnicze oparte tylko na kontakcie telefonicznym lub zdalnym, szczególnie widoczne u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zaburzeniami uczuć i emocji i zaburzeniami zachowania.
- Uczniowie coraz częściej zgłaszają, że czują się smutni, mają obniżony nastrój, jest to efektem stale pojawiających się problemów globalnych – pandemia, wojna. Uczniowie poszukują sposobów na radzenie sobie ze smutkiem.
- Pojawiają się przypadki, głównie wśród dziewcząt, doboru niewłaściwych diet, a wręcz głodzenia się, aby wyglądać lepiej.
- Dbanie o zdrowie psychiczne- uczniowie zgłaszają, że mają problemy ze snem, część dzieci rodziców dostrzega, że dzieci mają zmienny czy obniżony nastrój, są bardziej podatni na bodźce typu hałas

Wymienione obszary będą poddane szczególnej trosce wychowawców i pedagogów szkolnych, psychologa oraz ujęte w konkretnych działaniach wychowawczych i profilaktycznych w naszej szkole. Ponieważ uważamy, że zachowania uczniów ze starszych klas wpływają negatywnie na młodszych – praca wychowawcza w w/w obszarach będzie realizowana również w klasach młodszych. Należy położyć nacisk na kształtowanie kompetencji u uczniów klas młodszych szczególnie jeśli chodzi o nadużywanie internetu i stosowanie cyberprzemocy oraz kształtowanie kompetencji społecznych i określanie swoich mocnych stron, zalet i talentów. Większy nacisk należy położyć na tematykę z zakresu zdrowego odżywiania, wprowadzenie zagadnień dotyczących zbilansowanej diety i zdrowego stylu życia. Należy podjąć pracę wychowawczą w obszarze higieny cyfrowej, (czas spędzony w sieci – i rodzaj podejmowanych działań i aktywności, gry- i udział w turniejach, zwrócenie uwagi na prawidłową postawę ciała i inne aspekty zdrowotne. Dodatkowo należy cały czas podejmować tematy związane z poszukiwaniem pomocy i reagowaniem na cyberprzemoc i hejt w Internecie a także bezpieczeństwa i ochrony dzieci. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczniów i rodziców należy stworzyć okazje do ponownej integracji rówieśniczej a także stworzyć sytuacje wychowawcze o charakterze wyjazdowym, relaksacyjnym, budujące więzi i relacje pomiędzy uczniami. Podczas zajęć z uczniami otwarcie rozmawiać o chorobach zakaźnych a także o sposobach przeciwdziałania COVID-19 oraz o konieczności wdrożenia reżimu sanitarnego. W związku z podwyższonym stresem wdrożyć elementy relaksacji i wyposażyć uczniów w umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Należy w działaniach szkoły z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych nadal realizować działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej. Pożądane efekty daje organizowanie imprez ogólnoszkolnych, konkursów tematycznych, udział w akcjach i kampaniach społecznych. Uczniowie zadowoleni są z udziału w warsztatach realizowanych w klasie. Zwrócić należy szczególną uwagę na szkodliwość energidrinków i

napojów energetycznych i wyposażyć uczniów w wiedzę o ich szkodliwym wpływie na organizm . Wdrażać uczniów do bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym z uwzględnieniem bezpieczeństwa jazdy w kaskach ochraniających głowę. (zwiększających bezpieczeństwo dziecka w przypadku upadku). Ponadto planuje się prowadzenie zajęć dotyczących dbania o zdrowie psychiczne – radzenie sobie ze stresem, przeciwdziałanie depresji, budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby. A także warsztaty ukierunkowane na wdrażanie do zdrowego stylu życia, budowania właściwej diety,

Formy oddziaływań profilaktycznych są różnorodne, dobrane odpowiednio do odbiorcy, atrakcyjnie zorganizowane i mają rzeczywisty wpływ na prawidłowe zachowania uczniów. Dalej należy realizować programy, które otrzymuje wysokie noty w ewaluacji oraz programy rekomendowane np. „Cukierki”

Wszystkie działania z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych ujęte są w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

Czynniki ryzyka:

•ZWIĄZANE Z SYTUACJĄ RODZINNĄ:

- niewłaściwe postawy rodzicielskie (brak zainteresowania problemami dziecka, brak jasnych reguł postępowania i konsekwencji),
- wzorzec relacji panujący w rodzinie (zaburzona komunikacja, nie zaspakajanie potrzeb, niewłaściwe formy spędzania wolnego czasu),
- dysfunkcje rodziny wynikające ze społecznej sytuacji (alkoholizm, bezrobocie, eurosierodztwo, rozwód rodziców),
- stosowanie przemocy domowej, procedura Niebieskiej Karty,
- trudna sytuacja materialna, ubóstwo,
 - środowisko społeczne promujące negatywne wzorce zachowań np. przyzwolenie na spożywanie alkoholu na imprezach rodzinnych (bezradność nauczycieli w odniesieniu do zachowań rodzica w domu),
 - rodziny cudzoziemskie oraz rodziny napływowe (po przeprowadzkach)

•ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ:

- presja grupy, brak integracji z grupą/klasą,
- brak umiejętności asertywnych zachowań, podatność na wpływy, naśladownictwo,
- przemocowe i agresywne sposoby rozwiązywania problemów rówieśniczych i konfliktów,
- zaburzone poczucie życia w realu i świecie wirtualnym,
- trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, zmniejszona umiejętność komunikacji werbalnej
- kontakt z grupami, w których obowiązują normy i zasady nieakceptowane społecznie,
- ograniczone kontakty rówieśnicze ze względu na pandemię, co sprzyja izolacji, wykluczeniu
- niechęć do utrzymywania kontaktów społecznych
- rzeczy materialne i ich posiadanie przekładane ponad wartość człowieka

• SZKOLNE:

- trudności w nauce, poczucie bezradności wobec problemów związanych z nauką szkolną,

- wagary, niska frekwencja,
- brak integracji w zespole klasowym, izolacja, brak poczucia przynależności, bezpieczeństwa
- niska motywacja do nauki, brak możliwości osiągnięcia sukcesu,
- niewystarczająca pomoc w nauce,
- słaby wpływ nauczycieli na zmianę postaw rodzicielskich,
- coraz mniejszy autorytet nauczycieli
 - nieprzystosowanie do takiej formy nauczania, jakim jest nauczanie zdalne
 - **poczucie odrzucenia przez klasę**
 - **poczucie nieprzydatności uczonego materiału**

• OSOBOWOŚCIOWE:

- niska samoocena, brak wiary w siebie, nieadekwatny (zazwyczaj obniżony obraz własnej osoby)/ niskie poczucie własnej wartości,
- problemy emocjonalne, **obniżony nastrój i zaburzony obraz widzenia samego siebie**
- brak umiejętności radzenia sobie z problemami oraz z trudnymi sytuacjami, brak odporności na stres,
- poczucie osamotnienia, odrzucenia, -poczucie braku perspektyw życiowych, wzorców i autorytetu,
- brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania, - niedojrzałość emocjonalna,
- ciekawość i chęć zaimponowania innym - doznanie nowego przeżycia,
- nieumiejętność organizacji pracy własnej i samokontroli, szczególnie w czasie nauczania zdalnego
- **brak kompetencji komunikacyjnych**

• **ZWIĄZANE Z NAUKĄ ZDALNĄ**

- **Większe ryzyko uzależnienia behawioralnego od korzystania z komputera, gier, odbierania meili i innych, (brak norm i ograniczeń czasowych korzystania z Technologii Informatycznej);**
- **Brak kontaktów bezpośrednich z rówieśnikami i ograniczenie się w celu nawiązania kontaktu do korzystania z platform lub komunikatorów, sms-ów, wysyłania wiadomości pisanych skrótem,**
- **obniżenie sprawności językowych/ słownych: wypowiadania się, szczególnie ustnego, obniżenie sprawności komunikacyjnej;**
- **zaburzone wcześniej relacje rodzinne podczas nauki zdalnej mogły pogłębić kryzysy w rodzinie, np. przemoc w rodzinie**
- **brak wsparcia w rodzinie, osamotnienie, mogły pogłębić stany emocjonalne u dzieci, wywołać stany lękowe, kłopoty ze snem, brak apetytu, wzmożone odczuwanie strachu, apatię a brak końca nauki zdalnej mógł dodatkowo wywołać smutek lub złość u dzieci, a niskie umiejętności z radzeniem sobie z emocjami mogły powodować sytuacje skrajnie niebezpieczne dla stanu psychicznego dzieci.**
- **Brak bezpośredniego kontaktu z nauczycielem i wychowawcą u niektórych uczniów spowodował rozluźnienie w realizacji obowiązku szkolnego, postawę lekceważenia o i obojętności wobec wykonywanych obowiązków szkolnych;**
- **rozluźnienie uczniów w rozumieniu norm i zasad życia społecznego - należy wdrożyć uczniów i zwracać uwagę na podstawowe zasady kultury osobistej i normy zachowań w społeczeństwie**

Czynniki chroniące

• ZWIĄZANE Z SYTUACJĄ RODZINNĄ:

- rodzicielska postawa akceptacji i miłości/ atmosfera życzliwości poszanowania i zrozumienia i empatii, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i potrzeb emocjonalnych dziecka, prawidłowe relacje między

rodzicami oparte na zaufaniu i lojalności,

- konsekwencja w działaniach wychowawczych ,
- propagowanie stylu życia wolnego od nałogów,
- wspierająca postawa rodziców, zainteresowanie sytuacją i potrzebami dziecka, większa samoświadomość rodziców w obszarze stanu psychicznego dziecka i chęć sięgania po pomoc u specjalistów
- rodzina przekazująca właściwe wartości ,
- stawianie wymagań adekwatnych do możliwości dzieci, motywowanie i wspieranie w trudnych sytuacjach,
- autentyczny kontakt z dzieckiem, wrażliwość na jego potrzeby i pragnienia ,
- współpraca rodziców ze szkołą

• ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ:

- przynależność do grupy o pozytywnym charakterze,
- świadomość zagrożeń społecznych, zachowań ryzykownych,
- umiejętności odpierania presji i nacisków grupy, zachowania asertywne,
- przyjaźnie i prawidłowe relacje koleżeńskie

• SZKOLNE:

- osiągnięcie wyników w nauce zgodnie z możliwościami/ możliwość osiągnięcia sukcesu szkolnego, atmosfera w szkole motywująca do nauki, bazowanie w działaniach na mocnych stronach ucznia - określanie słabych i mocnych stron ucznia
- indywidualne podejście do potrzeb ucznia , wsparcie uczniów i pomoc w kryzysie pandemii i choroby COVID-19
- poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią, wpajanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, mediacje, reżim sanitarny na terenie szkoły
- osobisty przykład nauczycieli, życzliwi, wspierający wychowawcy,
- system reagowania na wypadki picia alkoholu, palenia papierosów, zażywania środków psychoaktywnych, nadużywania internetu, cyberprzemocy, prowadzenie profilaktyki zachowań ryzykownych, modelowanie zdrowego stylu życia,
- szybka reakcja nauczycieli na zachowania uczniów, sprawny przekaz informacji pomiędzy nauczycielami,
- bieżąca wymiana informacji i współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (GOPS, kurator sądowy, dzielnicowy, asystent rodziny, Zespół Interdyscyplinarny), analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych,
 - bardzo dobra współpraca z rodzicami w obszarze reagowania na sytuacje niepożądane,
 - szeroki zakres wsparcia ze strony szkolnych specjalistów
 - otwarta i szczerza komunikacja z nauczycielami
 - przestrzeganie procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem
 - uwzględnienie propozycji rodziców co do tematów podejmowanych na lekcjach wychowawczych

• OSOBOWOŚCIOWE:

- adekwatna samoocena, poczucie własnej wartości i akceptacja siebie , dojrzałość emocjonalna,
- przyjazne nastawienie do ludzi i świata,

- umiejętność reagowania na sytuacje trudne, kryzysowe w sposób pozaprzemocowy, umiejętności asertywne i skutecznej komunikacji,
- szacunek do obowiązujących norm społecznych, zdolność empatii,
- preferowanie zdrowego stylu życia,
- realizowanie pasji i zainteresowań.

• ZWIĄZANE Z NAUKĄ ZDALNĄ

- nabycie przez uczniów i nauczycieli a także przez niektórych rodziców umiejętności korzystania z nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych i nowych technologii,
- w rodzinach o prawidłowych relacjach nawiązanie pomiędzy członkami tych rodzin szczególnych więzi i zacieśnienie relacji w rodzinie, uruchomienie mechanizmów chroniących rodzinę,
- odpowiedzialne podejście do obowiązków szkolnych i dostosowanie się uczniów do narzuconej specyfiki nauczania zdalnego, np. reagowanie na mejla nauczyciele, odsyłanie kart pracy w terminie,
- szukanie innych rozwiązań swoich problemów z rówieśnikami, docenianie czasu nauki tradycyjnej a nawet tęsknota za szkołą i nauczycielami a także czasem spędzonym w szkole,
- większa gotowość ze strony uczniów i rodziców do kontaktowania się z nauczycielami i specjalistami na indywidualne spotkania przez Teams (brak stresu i oporu przed spotkaniem)

Wnioski:

W pracy wychowawczo-profilaktycznej należy skupić się na:

1. Realizacji programów z profilaktyki pierwszorzędowej z zakresu zachowań ryzykownych w obszarach:

• uczenie prawidłowej komunikacji, opartej na idei mediacji i asertywności

- nauka budowania właściwych relacji
- cyberprzestrzeń (cyberprzemoc, fonoholizm, uzależnienia behawioralne), prawidłowe korzystanie z technologii informacyjnej,

– nadużywanie energy drinków

- Uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki i dopalacze) w sposób adekwatny do wieku,
- Przemoc fizyczna, psychiczna- eliminowanie napięć i konfliktów z uwzględnieniem mediacji i kulturalnego rozwiązywania sporów,
- Bezpieczeństwo uczniów w różnych aspektach z uwzględnieniem współpracy z partnerami wspierającymi pracę szkoły, Policja, Sąd Rodzinny,
- Zdrowe odżywianie, zbilansowana dieta, choroby wynikające z zaburzeń odżywiania, zdrowie psychiczne
 - Energydrinki i napoje energetyzujące

2. Oddziaływanie wychowawcze w strefach:

- Kultura bycia, osobista, kształtowanie prawidłowych nawyków i kompetencji społecznych
- Wdrażanie do prawidłowego traktowania obowiązków szkolnych,
- Prawidłowa komunikacja rówieśnicza,
- Stwarzanie uczniowi sytuacji umożliwiające odniesienie sukcesu,
- Podkreślanie idei wolontariatu i pomocy potrzebującym jako właściwą w relacjach w rówieśnikami,
- Zwrócenie uwagi uczniom na wielokulturowość w związku z uczęszczaniem do naszej szkoły uczniów zagranicznych,
- Systematyczne kontrolowanie frekwencji uczniów i ich obecność na zajęciach,

- Wdrażanie do postaw tolerancyjnych wobec niepełnosprawności i inności,
- Kontynuowanie diagnoz środowiskowych i analiza sytuacji rodzin trudnych, dysfunkcyjnych –wspieranie i otoczenie opieką rodzin niewydolnych, również rodzin zastępczych.

3. Należy kontynuować organizację imprezy szkolnych „Potyczki Profilaktyczne”, spotkań profilaktycznych/ wychowawczych o różnej tematyce, w miarę możliwości zapewnić udział uczniom, rodzicom i nauczycielom udział w programach z zakresu profilaktyki zintegrowanej/universalnej, oraz angażować uczniów w kampanie społeczne np. Zachowaj Trzeźwy Umysł.

4. Należy w pierwszej kolejności skupić się na relacjach rówieśniczych, kształtować kompetencje emocjonalno-społeczne, brać udział w takich akcjach jak: Dzień kropki, Moje talenty.... Zajęcia socjoterapeutyczne w zespole klasowym, podkreślające mocne strony i zasoby uczniów a także mocne strony ich rodzin, zwracać uwagę na uczucia i emocje uczniów, szczególnie w sytuacji smutku lub złości i uczyć jak sobie radzić w trudnych sytuacjach. Należy także zwracać uwagę gdzie i jak można szukać pomocy. Jak najwięcej stwarzać sytuacji wychowawczych w szkole i poza nią, które pozwolą na pełną integrację uczniów, i stworzą atmosferę zaufania i życzliwego „bycia razem” w szkole.

Twórcy i realizatorzy programu wychowawczo- profilaktycznego

Program wychowawczo- profilaktyczny współtworzą i realizują dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, uczniowie, rodzice oraz instytucje i podmioty wspierające pracę szkoły. Udział w realizacji programu wiąże się z określonymi powinnościami.	
Nauczyciele i wychowawcy	-prowadzą działania wspomagające wszechstronny rozwój ucznia, -kształtują dobrą atmosferę w pracy zespołu klasowego, - dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie, - współdziałają ze wszystkimi nauczycielami i koordynują ich działania wychowawcze, - utrzymują ścisłą współpracę z rodzicami i wspierają ich w procesie wychowawczym, - kreują sytuacje, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swej osobowości, - wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się ich, - prowadzą dokumentację uczniów, -opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, – koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym, – wdrażają do technik ułatwiających uczenie się , - dokonują i rozpoznają sytuację rodzinną i osobistą ucznia, - podejmują działania w przypadkach przemocy wobec ucznia, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów, - wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, - informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
Pedagodzy szkolni	- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów, - diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów, - udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb, w tym udzielają wsparcia w pandemii i po chorobie COVID-19 - podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci, - minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów, - inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, - pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów, - wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

Psycholog szkolny	– prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów; – diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły i placówki; – udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb; – podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży; – minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów; – inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych; – pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów; – wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów
Pedagog specjalny	– współpraca z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami – rekomendowanie dyrektorowi szkoły lub placówki działań do realizacji w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły – prowadzenie badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki, – rozwiązywanie problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów – określanie niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, – współpraca z zespołem, do organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla uczniów z niepełnosprawnością, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, – wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów – rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły lub placówki, – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem, – dostosowanie sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych, – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom, – przedstawianie radzie pedagogicznej propozycji w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki mającego na celu podnoszenie jakości edukacji włączającej.

Uczniowie i samorząd uczniowski	- przestrzegają Szkolne Regulaminy, - współorganizują imprezy i akcje szkolne, - znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej, - akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły, - współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności, - kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni, - prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko, - mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej, - samorząd opiniuje pracę ocenianych nauczycieli, - samorząd działa na podstawie własnego regulaminu, - samorząd przedstawia Radzie Pedagogicznej oraz Dyrektorowi Szkoły wnioski i spostrzeżenia w zakresie praw uczniów, takich jak: prawo do zapoznania się z wymaganiami edukacyjnymi, prawo do współtworzenia życia szkolnego; prawo do wydawania gazety szkolnej; prawo do współorganizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej; - samorząd reprezentuje interesy uczniów w zakresie: oceniania, klasyfikowania i promowania; przestrzegania statutu szkoły, systemu oceniania, planu wychowawczego; przestrzegania praw ucznia i dziecka;
Rodzice	- współtworzą program wychowawczo – profilaktyczny, - uczestniczą w zebraniach, konsultacjach i imprezach szkolnych, - biorą udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym, profilaktycznym, - uczciwie i rzetelnie informują wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach, - biorą udział, w charakterze opiekuna, w wycieczkach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę, - utrzymują systematyczny kontakt z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole, - ponoszą odpowiedzialność materialną za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci, - wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa, - wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach- wiedzą, doświadczeniem i pomocą, - aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, - dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci, - uczestniczą w spotkaniach dla rodziców w formie: zebrań z wychowawcą, indywidualnych konsultacji z nauczycielami i wychowawcami w ustalonych przez nich i podanych do ogólnej wiadomości terminach, zajęciach poświęconych zagadnieniom wychowawczym i profilaktycznym wg potrzeb - wybierają rodziców do klasowej Rady Rodziców i do Szkolnej Rady Rodziców - opiniują szkolne dokumenty określające działalność edukacyjną szkoły: wewnętrzne zasady oceniania, program wychowawczy szkoły oraz szkolny zestaw programów nauczania, uczestniczą w rozwiązywaniu problemów wychowawczych we współpracy z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy, - zgłaszają do organów szkoły wnioski i uwagi dotyczące pracy wychowawczej i dydaktycznej, pomoc w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych, - współpracują w sprawie udzielania i organizowania pomocy psychologiczno –pedagogicznej oraz realizacji indywidualnych programów edukacyjno –terapeutycznych,

samorząd terytorialny i środowisko lokalne	- zapewnienie przez samorząd lokalny warunków materialnych i finansowych do realizacji ustawowych i statutowych zadań wychowawczych szkoły - zapoznanie z działalnością samorządu terytorialnego poprzez wyjścia młodzieży do placówek i samorządowych. - zapraszanie przedstawicieli instytucji i organizacji samorządowych na posiedzenia rad pedagogicznych, zebrania z rodzicami, uroczystości szkolne - tworzenie lokalnych więzi społecznych poprzez podejmowanie wspólnych akcji, przedsięwzięć i innych działań wychowawczych - organizowanie wspólnie z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych- przeciwdziałanie narkomanii (w tym przeciwdziałanie zjawisku dopalaczy), alkoholizmowi, propagowanie zdrowego stylu życia - współpraca z GOPS w Ciasnej w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych , zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych - współpraca dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego z Zespołem Interpersonalnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działanie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych uzależnieniem. (podpisywanie Niebieskich Kart, praca w grupach roboczych, udział w szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy) - współdziałanie w realizacji edukacji obywatelskiej, popularyzacji idei samorządności (prelekcje, sesje, wycieczki, uroczystości)
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- udziela wskazówek i porad nauczycielom na temat diagnozowania i rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron uczniów -diagnozuje i bada uczniów –wydaje opinie i orzeczenia - współpracuje w zakresie organizowania zajęć edukacyjno- wychowawczych z psychologiem,
Organy porządku publicznego	-spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, prelekcje na temat bezpiecznego zachowania na drodze, zajęcia dotyczące profilaktyki zachowań ryzykownych tj. niebezpieczeństw wynikających z używania alkoholu oraz narkotyków i profilaktyki bezpieczeństwa- bezpiecznych zachowań, odpowiedzialności prawnej nieletnich - współpraca z dzielnicowymi w zakresie szeroko rozumianej poprawy bezpieczeństwa oraz w zakresie organizowania imprez ogólnoszkolnych lub lokalnych np. Profilaktyczna Środa, WOSP - współpraca z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Lublińcu oraz kuratorami sądowymi w zakresie przeciwdziałania demoralizacji uczniów i osiągnięcia efektów wychowawczych wobec uczniów objętych środkami wychowawczymi np. nadzór sądowy

Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. To, co łączy wychowanie i profilaktykę to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnianiu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować (mimo że preferują różne metody oddziaływań), w świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

Wartości uniwersalne:

- prawda, sprawiedliwość, dobro i piękno

Wartości szczególnie istotne dla wszechstronnego rozwoju ucznia:

- samodzielność, niezależność, odpowiedzialność
- zdolność samooceny i samokontroli
- wyobraźnia i wrażliwość estetyczna

- gotowość do dokształcania się
- dbanie o zdrowie i sprawność fizyczną
- szacunek do siebie i innych
- umiejętność pracy w zespole
- otwartość na potrzeby innych
- przewidywanie konsekwencji swojego zachowania

Sylwetka absolwenta

W tworzeniu pełnowymiarowej sylwetki absolwenta wykorzystano opinie uczniów o tym, jak wyobrażają sobie, siebie po skończeniu szkoły. Ankieta została również skierowana do rodziców i nauczycieli. Dążono do tego, aby poznać opinie jak uczeń powinien rozwinąć się we wszystkich sferach fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Po ukończeniu I etapu edukacyjnego, uczeń klasy III:

- koleżeński- zgodnie współpracuje z kolegami
- pomocny- chętnie pomaga innym, zauważa potrzeby innych i wspiera osoby potrzebujące pomocy
- jest pomysłowy i twórczy
- chętny do współpracy, współdziała w grupie
- kulturalny - odpowiednio zachowuje się w różnych sytuacjach w szkole i poza nią
- dba o swoje zdrowie
- zna swoje mocne strony, jest pomocny i empatyczny
- zna strategie rozwiązywania konfliktów, podejmuje próby mediacji
- jest zmotywowany do podejmowania samodzielnej pracy i uczenia się

Absolwent ośmioklasowej szkoły podstawowej w Ciasnej

- odpowiedzialny- umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- ciekawy świata- korzysta z różnych źródeł informacji również TIK, wykorzystuje zdobytą wiedzę,
- aktywny- posiada zainteresowania, pasję jest twórczy , wykazuje się samodzielnością,
- otwarty- potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych,
- uczciwy, obowiązkowy i pracowity- szanuje również pracę innych,
- optymistą- pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych,
- tolerancyjny- szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka
- świadomy swoich praw i praw innych ludzi- zna swoją wartość, swoje prawa,
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych- wie gdzie szukać pomocy,
- jest kulturalny, taktowny, zna zasady savoir-vivre,
- zna historię i kulturę swojego regionu i narodu

Stale uroczystości/działania o charakterze wychowawczym i kulturalnym

<i>UROCZYSTOŚĆ</i>	<i>TERMIN REALIZACJI</i>
Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego	Wrzesień
Dzień Pieczonego Ziemniaka/ powitanie jesieni	Wrzesień
Międzynarodowy Dzień Kropki	Wrzesień
Dzień kawy i jabłka	wrzesień
Ślubowanie i pasowanie na ucznia klasy pierwszej	Październik
Dzień Komisji Edukacji Narodowej	Październik
Potyczki Profilaktyczne	Październik
Dzień chleba i mediacji	Październik
Święto Niepodległości	Listopad
Andrzejki	Listopad
Mikołajki	Grudzień
Tydzień Dobrego Serca	Grudzień
Szkolne Jasełka	Grudzień
Wigilie klasowe	Grudzień
Dzień Babci i Dziadka	Styczeń
Bal karnawałowy i dyskoteki karnawałowe	Styczeń
Dzień Bezpiecznego Internetu	Luty
Pierwszy Dzień Wiosny	Marzec
Dni tolerancji – dzień dwóch różnych skarpetek i coś niebieskiego	Marzec/ kwiecień
Dzień Ziemi	Kwiecień
Zachowaj Trzeźwy Umysł	Kwiecień
Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Maj
Wiem Co Jem	Maj
Dzień Językowy	Maj
Piknik Rodzinny	Czerwiec
Dzień sportu	Czerwiec
Gala Absolwentów	Czerwiec
Uroczyste zakończenie roku szkolnego	Czerwiec

Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów

(Działania alternatywne adresowane do wszystkich uczniów)

Zajęcia pozalekcyjne przeznaczone są dla uczniów pragnących wspólnie z nauczycielem poszerzać swoje wiadomości i umiejętności w zakresie jednego przedmiotu lub innej dziedziny aktywności. Celem zajęć jest:

- rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów,
- poszerzanie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania,
- rozwijanie uzdolnień uczniów,
- udzielanie pomocy edukacyjnej uczniom napotykającym na trudności w uczeniu się

Rodzaj zajęć	Cele wychowawcze
Zespół wokalny-instrumentalny	- kształtowanie zainteresowań i zamiłowań muzycznych; - rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na muzykę; - poszanowanie dorobku kultury muzycznej; - przygotowanie uczniów do udziału w uroczystościach szkolnych
Zajęcia sportowe	- dążenie do wszechstronnego rozwoju fizycznego ucznia; - dbałość o higienę osobistą oraz estetykę miejsca ćwiczeń; - przestrzeganie zasad higieny pracy i wypoczynku; - przygotowanie uczniów do zawodów sportowych i rekreacyjnych różnego szczebla;
Salonik artystyczny	- kształtowanie zainteresowań i zamiłowań plastycznych; - rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na sztukę; - poszanowanie dorobku kultury i sztuki - przygotowanie uczniów do udziału w konkursach; - rozwijanie umiejętności manualnych - kształtowanie wrażliwości estetycznej i artystycznej - pobudzanie wyobraźni i ekspresji twórczej - kształtowanie koncentracji uwagi - rozwój zmysłów - integracja uczniów z różnych klas - prezentowanie wytworów uczniów społeczności lokalnej
Koło naukowe/ przyrodnicze	- rozbudzanie i kształtowanie przyrodniczych zainteresowań uczniów; - poszerzenie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania; - przygotowanie uczniów do udziału w konkursach;
Koło humanistyczne	- kształtowanie zainteresowań i zamiłowań humanistycznych/artystycznych - rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na sztukę; - rozwijanie wrażliwości na żywe słowo i tekst. - wyzwalanie aktywności ruchowej i pantomimicznej . -rozwijanie kreatywności i swobodnej ekspresji artystycznej.
Zajęcia: kodowanie Gry planszowe	- rozwijanie logicznego i algorytmicznego myślenia - zadaniowe podejście do stawianych problemów, kreatywności - stopniowe i odpowiedzialne wprowadzanie dzieci w cyfrowy świat, - świadome, czynne twórcze korzystanie z nowoczesnych technologii - szukanie kompromisów, optymalnych rozwiązań - umiejętność pogodzenia się z sukcesem i porażką - szanowanie wzajemnych działań i decyzji
Koło Misyjne	- rozwój i budzenie świadomości oraz gorliwości misyjnej wśród uczniów - uwrażliwienie dzieci na potrzeby świata - kształtowanie postaw chrześcijańskich i zasad ewangelicznych - pogłębianie wiedzy o życiu ludzi na misjach - poznanie problemów mieszkańców Afryki
Szkolne Koło Wolontariatu	- rozwijanie postawy zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy, otwartości i wrażliwości na potrzeby innych, życzliwości i bezinteresowności, - aktywne działanie w obszarze pomocy koleżeńskiej, - wykorzystanie umiejętności i zapału uczniów w pracach na rzecz szkoły i środowiska szkolnego, - wspieranie ciekawych inicjatyw

	- promocja idei wolontariatu w szkole, - prowadzenie warsztatów, szkoleń i cyklicznych spotkań wolontariuszy,
--	--

Działania o treści wychowawczo-profilaktycznej skierowane do dzieci z przedszkola i klas I-III

Zadanie	Sposób realizacji	Dokumentacja
Wzajemne poznanie się	- udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. - udział w uroczystościach szkolnych i klasowych	-dokumentacja wychowawcy klasy
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań	- prowadzenie zajęć w sposób ciekawy i pobudzający zainteresowania uczniów, także prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań dzieci(np. plastyczno- artystyczne, ekologiczno -przyrodnicze muzyczne, matematyczne, itp.) - indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym - przygotowanie go do konkursu, olimpiady – organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach – wykorzystywanie podczas zajęć urządzeń cyfrowych	- dokumentacja szkolna
Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych	- uczniowie stosują formy dobrego zachowania - biorą udział w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania -uczestniczą w pogadankach dotyczących właściwego zachowania i kultury osobistej	-dokumentacja wychowawcy klasy - obserwacja
Przeciwdziałanie agresji i przemocy	- praca nad doskonaleniem swojego charakteru i wyzbyciu się słabości. - uczestnictwo w zajęciach, warsztatach, mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań - uczestnictwo w realizowanych na terenie szkoły programach profilaktycznych - rozwiązywanie na bieżąco sytuacji konfliktowych i spornych – wdrażanie do porozumiewania się bez przemocy – wdrażanie do wykorzystywania strategii radzenia sobie z konfliktem i mediowanie – przypominanie o panujących procedurach przeciwko krzywdzeniu dzieci	-dokumentacja wychowawcy klasy ,dziennik pedagoga
Bezpieczeństwo	-nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami obowiązującymi na terenie szkoły - organizacja pogadarek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa - stała współpraca z policją, dzielnicowym, udział uczniów w proponowanych przez policję programach, warsztatach,	-dokumentacja wychowawcy klasy -alarmy próbne przeciwpożarowe - dyżury nauczycieli w czasie

	pogadankach - stała współpraca ze strażą pożarną w formie spotkań, pogadanek - zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy - współpraca z ratownikami medycznymi, służbą zdrowia, szkolną higienistką - zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach - wyposażenie uczniów w wiedzę o bezpiecznym poruszaniu się w Internecie i korzystaniu z mediów	przerw - dziennik pedagoga
Wdrażanie ucznia do samodzielności	- uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji - samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej- uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. - samodzielnie ubierają się, przebierają, przygotowują do zajęć sportowych - są aktywnymi dyżurnymi klasowymi - nauczyciele angażują uczniów do pomocy podczas lekcji , przerw - angażowanie uczniów w szkolne działania np. wolontariat - motywowanie do samodzielnego odrabiania lekcji w domu	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga - dziennik bibliotekarza
Prawa człowieka i prawa dziecka. Tolerancja.	- uczniowie zostają zapoznani z Prawami Dziecka - znają swoje obowiązki - nauczyciele uświadamiają dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc - uczestniczą w pogadankach, akcjach prowadzonych na terenie szkoły, na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka - Stwarzanie uczniom możliwości do wymiany doświadczeń i zwyczajów wynikających z odmienności kulturowej. Przeprowadzenie rozmów z uczniami i natychmiastowe reagowanie na wszelkie objawy agresji wobec cudzoziemców	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga
Dbłość o dobry klimat w szkole	- badanie o dobre samopoczucie ucznia w szkole - obserwacja zachowań na tle rówieśników - organizacja spotkań klasowych (np. wigilia) - organizacja spotkań międzyklasowych (np. dzień pieczonego ziemniaka, piknik rodzinny, zabawa karnawałowa, andrzejki)	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga szkolnego - ankiety
Kształtowanie postaw obywatelsko - patriotycznych	- uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem - poznają symbole narodowe i europejskie - uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym -działają na rzecz szkolnego wolontariatu - uczniowie dbają o piękno i dobro, prawdę, podejmują odpowiedzialne decyzje	- dokumentacja szkolna
Przygotowanie uczniów do	- nauczanie informatyki od I klasy - organizowanie lekcji wychowawczych, uczestniczenie w spektaklach teatralnych - korzystanie z różnorodnych źródeł informacji- wykonywanie	- dokumentacja szkolna

praktycznego wykorzystania wiedzy	- projektów - udział w lekcjach bibliotecznych - udział w konkursach i turniejach	
Propagowanie zdrowego stylu życia	- praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole - uczestnictwo w konkursach profilaktycznych - uczestnictwo w zawodach sportowych - kształcenie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych wśród najmłodszych poprzez pogadanki - propagowanie zasad higieny zdrowia psychicznego	- dokumentacja szkolna - dziennik pedagoga
Zmniejszanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami	- organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej np. zajęć dydaktyczno -wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, porady i konsultacje, bieżąca praca, dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb uczniów, - zajęcia integracyjne, wyjazdy integracyjne pozaszkolne, wspólne spędzanie czasu budujące relacje rówieśnicze - dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów, - indywidualne rozmowy z pedagogiem - współpraca z PPPP w Lublińcu - uczestnictwo w warsztatach „Radzenie sobie ze złością i stresem”, „ Style uczenia – mnemotechniki - udzielanie wsparcia uczniom w pracy bieżącej oraz wskazywanie różnych form pomocy	- dokumentacja szkolna - dziennik pedagoga
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	- bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią - dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami - indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem - konsultacje dla rodziców - podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń - zapoznanie rodziców z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami - udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną - doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach - stała współpraca z pedagogiem szkolnym - wspieranie wychowawczej roli rodziców poprzez formy wsparcia, warsztaty, właściwą organizację zajęć wychowania do życia w rodzinie	- dokumentacja szkolna - dziennik pedagoga
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej karty” - pogadanki w klasach na temat przemocy domowej i jej konsekwencji - prowadzenie warsztatów z wykorzystaniem materiałów fundacji „Chrońmy dzieci”	- dokumentacja wychowawcy klas - dokumentacja pedagoga
Sport i	- Promowanie aktywności sportowej – zapewnienie uczniom	Nauczyciele wychowania

turystyka jako formy spędzania wolnego czasu	aktywnego udziału w różnorodnego typu zawodach sportowych na różnych szczeblach. - organizowanie wycieczek, wyjazdów edukacyjnych, - promowanie ojczystego kraju jako wartego poznania i zwiedzenia,	fizycznego Inni nauczyciele
---	--	------------------------------------

Działania o treści wychowawczo- profilaktycznej skierowanej do uczniów klas IV-VIII

Zadania	Sposób realizacji	Dokumentacja
Rozwój osobowości ucznia	- wspomaganie umiejętności samopoznania: - wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, - wdrażanie do autorefleksji, - wdrażanie do respektowania norm i zasad społecznych oraz zasad kultury osobistej - stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli: - kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, - wdrażanie do samooceny, - umiejętność wykorzystania własnego potencjału: - motywowanie do nauki szkolnej, - rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów- - stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań i uzdolnień, - rozwijanie zdolności twórczego myślenia, -kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, - pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, - kształtowanie hierarchii wartości, - praca z uczniem zdolnym, - praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych; – uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych. – Rozwijanie kompetencji komunikacji i asertywności	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga - dokumentacja szkolna
Wypożyczenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole	- zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez: promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, poszanowanie praw i potrzeb innych, - doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: wdrażanie do empatii, współpraca w zespołach- realizacja projektów, kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych, - eliminowanie zachowań agresywnych poprzez: kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych - uczestnictwo w imprezach, zawodach, turniejach wiedzy, podczas których rozwija się współpraca, współodpowiedzialność, zdrowa rywalizacja	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga

Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich	- zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury, programy). - wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez: zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, poszanowanie mienia szkoły, tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły, - korzystanie z potencjału, pomysłów i zaangażowania uczniów - konsekwentne przestrzeganie panujących w szkole zasad - angażowanie uczniów w działania szkolnego wolontariatu - uczniowie dbają o piękno i dobro, prawdę, podejmują odpowiedzialne decyzje - Stwarzanie uczniom możliwości do wymiany doświadczeń i zwyczajów wynikających z odmienności kulturowej. Przeprowadzenie rozmów z uczniami i natychmiastowe reagowanie na wszelkie objawy agresji wobec cudzoziemców	- dokumentacja wychowawcy klasy
Kształtowanie postaw patriotycznych	- zapoznanie uczniów z historią miejsca zamieszkania i rejonu, znaczenia jego herbu, zabytkami, kulturą, itp. - uczestnictwo w akademiach, apelach ogólnoszkolnych przygotowanych przez uczniów, - kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów, - wykonanie okazjonalnych gazetek na korytarzu szkoły.	Dokumentacja wychowawcy klasy
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	- zajęcia na lekcjach przyrody i biologii - uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną - działania ekologiczne: „Dzień Ziemi” - uczestnictwo w warsztatach proekologicznych	Dokumentacja szkoły
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.	- systematyczna kontrola obowiązku szkolnego - rozmowy i pogadanki dotyczące istoty realizacji obowiązku szkolnego oraz konsekwencji nie realizowania go	- dokumentacja szkolna
Zmniejszenie deficytów rozwojowych w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi	-organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej np. zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, korekcyjno- kompensacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno – społecznych, logopedycznych, porady i konsultacje, bieżąca praca, dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb uczniów, - indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym, - dostosowanie warunków egzaminu gimnazjalnego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami - prowadzenie zespołów wychowawczych dotyczących trudności edukacyjnych uczniów, - stała współpraca z rodzicami, – współpraca z PPPP w Lublińcu, – udzielanie wsparcia uczniom w pracy bieżącej oraz wskazywanie różnych form pomocy – rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi podlegającymi obowiązkowi szkolnemu, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw	- dokumentacja szkolna

	- wykorzystywanie podczas zajęć urządzeń cyfrowych - kształtowanie umiejętności uczenia się	
Pomoc materialna dzieciom z rodzin ubogich	- współpraca z GOPS w Ciasnej oraz PCPR w Lublińcu	- dziennik pedagoga
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	- bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią - indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem - konsultacje dla rodziców - zapoznanie rodziców z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami - doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych tj. używania niebezpiecznych środków i substancji psychoaktywnych, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach. - dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami - wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez spotkania, pogadanki, prelekcje - informowanie rodziców o instytucjach wspierających	- dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny	- spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje - udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych - angażowanie rodziców do działań podejmowanych w szkole - organizowanie spotkań, konkursów rodzinnych - wspieranie wychowawczej roli rodziców poprzez formy wsparcia, warsztaty, właściwą organizację zajęć wychowania do życia w rodzinie	- terminarz zebrań - dokumentacja szkolna
Zdrowy styl życia	- pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego stylu życia na godzinach wychowawczych i lekcjach przedmiotowych - wdrażanie informacji o higienie ciała, racjonalnym odżywianiu się - realizowanie podczas zajęć elementów programów: „Trzymaj Formę”, „Bieg po Zdrowie”, „Jedz smacznie i zdrowo”, „Wiem co Jem” - rozwijanie tęczy fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania Fizycznego, - dbałość o czystość, ład i estetykę otoczenia - organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia - doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień - współpraca ze szkolną higienistką, służbą zdrowia, SANEPID-em - propagowanie idei badań profilaktycznych - propagowanie zasad higieny zdrowia psychicznego - prowadzenie działań propagujących dbałość o higienę i wskazywanie zasad unikania chorób zakaźnych	- dziennik wychowawcy klas - dziennik pedagoga

[illegible]

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- diagnoza środowiska: – wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, – zajęcia z uczniami/uświadamianie uczniów gdzie można się udać po pomoc w sytuacji doświadczania przemocy, – ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, - współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia, - pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, z zakresu procedury „Niebieskiej Karty” - udział pedagogów w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, zajęcia edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego - prowadzenie zajęć i warsztatów dotyczących problemu przemocy w rodzinie z wykorzystaniem materiałów Fundacji Chrońmy Dzieci	- dokumentacja szkolna - dziennik pedagoga
Sport i turystyka jako formy spędzania wolnego czasu	- promowanie aktywności sportowej – zapewnienie uczniom aktywnego udziału w różnorodnego typu zawodach sportowych na różnych szczeblach. - organizowanie wycieczek, wyjazdów edukacyjnych, również zagranicznych, udział w programie, „Szlakiem stolic europejskich” - promowanie ojczystego kraju jako wartego poznania i zwiedzenia,	Nauczyciele wychowania fizycznego Inni nauczyciele
Bezpieczeństwo uczniów	- prowadzenie zajęć z zakresu bezpieczeństwa ogólnego, czasu wolnego, (Straż Pożarna, Policja, Zakład Karny) - dbałość o bezpieczeństwo w ruchu drogowym np. respektowanie używania kasków podczas wycieczek rowerowych	
Kształtowanie odpowiedzialności za swoje wybory związane z zawodem (szkoły ponadgimnazjalnej)	- spotkania i warsztaty zawodoznawcze - redagowanie dokumentów potrzebnych na rynku pracy, - udział w akcjach: Dzień Otwartej Szkoły, Targi Zawodoznawcze - udostępnianie informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym (gazetki tematyczne, informatory) oraz pomoc w kompletowaniu dokumentacji, - wycieczki zawodoznawcze do Ejotu, Zakład Karny - organizowanie próbnych egzaminów	
Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	-zapoznanie uczniów z dokumentami regulującymi pracę szkoły, m.in. ze Statutem Szkoły (z akcentem na prawa i obowiązki ucznia), zasadami oceniania, z procedurami obowiązującymi na terenie szkoły (usprawiedliwiania, postępowania w sytuacjach kryzysowych, złamania zakazu, np. palenia papierosów). - spotkania z policją dot. odpowiedzialności karnej nieletniego. - spotkania z przedstawicielem instytucji wspomagającej dot.. bezpieczeństwa w ruchu drogowym. - wycieczka do Zakładu karnego w Sierakowie Śląskim - przeprowadzenie godzin wychowawczych dotyczących obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie. - w razie zaistnienia sytuacji problemowej na terenie szkoły, konsekwentne postępowanie zgodne z procedurami zachowania się w sytuacjach kryzysowych. - konsekwentne stosowanie kar i nagród zgodnie z regulaminem	

	szkoły, - włączenie treści dotyczących praw człowieka do zajęć edukacyjnych z historii i WOSU - aktualizowanie zapisów prawa wewnątrzszkolnego przy współdziale przedstawicieli samorządu uczniowskiego.	
--	--	--

Działania skierowane do rodziców

W związku z pierwszoplanową funkcją rodziny w wychowaniu szkoła ściśle współpracuje z rodzicami w sprawach kształcenia, wychowania i profilaktyki.

Działania	Formy	Odpowiedzialny
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec systemu wychowawczo - profilaktycznego szkoły	- Rozmowy i konsultacje indywidualne, dyskusje podczas wywiadówek klasowych, konsultacji, - Anonimowe sondaże ankietowe, - Bieżąca współpraca z Radą Rodziców	Dyrektor Wychowawcy Pedagog
Zapoznanie rodziców ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami oraz szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym	- Udostępnienie dokumentacji oraz omówienie najważniejszych ich zapisów podczas wywiadówek klasowych. - Udostępnianie statutu i regulaminów przez szkolną bibliotekę, stronę internetową szkoły	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog
Kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich	- Wykłady i prelekcje o tematyce wychowawczo profilaktycznej z udziałem pedagoga, psychologa i innych specjalistów. - Warsztaty umiejętności wychowawczych. - Udostępnianie literatury z zakresu problematyki adolescencji, - Indywidualne spotkania, konsultacje w sytuacjach trudnych lub problemowych	Wychowawca Pedagog Biblioteka
Profilaktyka zachowań ryzykownych (alkohol, papierosy, środki odurzające, dopalacze, narkotyki, cyberprzemoc, uzależnienie behawioralne, przemoc, agresja)	- Rozmowy, pogadanki, warsztaty, prelekcje, zebrania, spotkania z służbami mundurowymi dostarczające wiedzy o mechanizmach i skutkach uzależnień. - Wsparcie rodziców w sytuacjach trudnych	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele
Umożliwienie rodzicom	- zapraszanie rodziców do współorganizowania: imprez i uroczystości klasowych oraz	

aktywnej działalności i współdecydowania o życiu szkoły	ogólnoszkolnych - uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów wychowawczych we współpracy z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy - organizowanie spotkań o charakterze mediacyjnym uczeń - nauczyciel - rodzic, - podziękowania w formie: listów, dyplomów, podziękowań na forum klasy, szkoły, - współdziałanie w kształtowaniu pozytywnego wizerunku szkoły, rodziny, w budzeniu wzajemnego zaufania - podejmowana jest współpraca z rodzicami w sprawie udzielania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz realizacji indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych. Rodzice mają prawo do uzyskiwania w atmosferze życzliwości rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole. - współpraca z rodzicami w aspekcie wyboru dalszej edukacji (informowanie rodziców o zainteresowaniach i predyspozycjach, mocnych i słabych stronach ucznia w kontekście wyboru szkoły ponadgimnazjalnej/po nadpodstawowej	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog
---	---	---

Działania skierowane do nauczycieli

Działania	Formy	Odpowiedzialny
Bieżąca aktualizacja wiedzy z zakresu prawa oświatowego	-Omawianie najważniejszych zapisów i zmian w prawie oświatowym	Dyrektor
Monitorowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych.	- Rozmowy i konsultacje indywidualne, dyskusje podczas posiedzeń rady pedagogicznej, - Anonimowe sondaże ankietowe, - Bieżąca współpraca z Zespołem wychowawczym	Dyrektor Nauczyciele Pedagog
Kształtowanie prawidłowych postaw nauczycielskich	- Umożliwienie udziału w różnych zewnętrznych formach szkoleniowych, - Organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych – w ramach WDN - Udostępnianie literatury z zakresu problematyki wychowania	Wychowawca Pedagog Biblioteka
Profilaktyka zachowań ryzykownych (alkohol, papierosy, środki odurzające, dopalacze, narkotyki, cyberprzemoc, uzależnienie behawioralne, przemoc, agresja)	- Kursy, - Warsztaty, - Rady szkoleniowe, - Szkolenia, - Edukacja koleżeńska.	Dyrektor Nauczyciele pedagog
Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych	- Organizowanie spotkań mediacyjnych z rodzicami i uczniami, - Pomoc w konstruowaniu kontraktów wychowawczych z klasą lub z uczniem i jego rodzicem. - wyposażenie nauczycieli w podstawową wiedzę dot. prowadzenia mediacji - wyposażenie nauczycieli w kompetencje dot. edukacji dzieci cudzoziemców.	Dyrektor Pedagog Wychowawcy

--	--	--

III Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego

Program wychowawczo -profilaktyczny szkoły będzie ewaluowany następującymi sposobami:

- Ilościowa i jakościowa analiza problemów dydaktyczno – wychowawczych
- Rozmowy z wychowawcami i nauczycielami – indywidualne, na posiedzeniach zespołów wychowawczych
- Rozmowy z uczniami, rodzicami
- Analiza dokumentacji szkolnej
- Frekwencja uczniów na zajęciach
- Obserwacja uczniów

Postanowienia końcowe

1. Program wychowawczo- profilaktyczny jest autonomiczną częścią działalnością szkoły .
2. Z treścią programu zapoznaje uczniów i ich rodziców wychowawcy klas.
3. Program wychowawczy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Radę Rodziców i uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej, przedstawieniu Samorządowi Uczniowskiemu, po ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w szkole.
4. Zmiany w programie wychowawczym dokonuje zespół ds. w/w programu powołany przez Dyrektora szkoły.
5. Zmiany muszą być zgodne z prawem oświatowym i Statutem Szkoły .

*Program Wychowawczo-Profilaktyczny został zatwierdzony uchwałą Rady Rodzicóww
dniu.....oraz uzyskał pozytywną opinię Rady Pedagogicznej z dnia
.....i został przedstawiony Samorządowi Uczniowskiemu w dniu*

